

U s n e s e n í

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Romany Vostrejšové a soudkyň JUDr. Leandry Zilvarové a JUDr. Jitky Horové v právní věci žalobce MUDr. Mgr. Ivana Langerá, bytem 8. května 25, Olomouc, zastoupeného Mgr. Martinem Elgerem, advokátem se sídlem Vodičkova 30, Praha 1, proti žalované MAFRA, a. s., IČ: 45313351, se sídlem Praha 10, Karla Engliša 519/11, zastoupené: JUDr. Helenou Chaloupkovou, advokátka se sídlem Kladská 5, Praha 2, o ochranu osobnosti, o odvolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. března 2010, č.j. 32C 184/2008-111,

t a k t o :

Rozsudek soudu prvního stupně **s e z r u š u j e** a věc se mu vrací k dalšímu řízení.

O d ů v o d ň ě n í :

Žalobou podanou 20.11.2008 se žalobce proti žalované, jako vydavateli MF Dnes a provozovateli webu idnes.cz, domáhal ochrany osobnosti, a to formou uveřejnění omluvy. Žalobce tvrdil, že k neoprávněnému zásahu došlo sérií článků o jeho osobě uveřejněných v období od 19. září do 4. listopadu 2008; žalovaná podřídila zaměření, časování a způsob zpracování článků o žalobci pouze komerčnímu účelu. Redaktor Jaroslav Kmenta měl prvotní zdroj, na který se odvolává a články s odkazem na tento zdroj vycházely až v období posledních šesti týdnů před datem vydání knihy tohoto autora s názvem „Kmotr Mrázek“. Z každého článku, s výjimkou prvního a posledního, pak žalobce označil konkrétní výroky, jež měl za lživé.

Odkazuje na vyjádření žalované, měl soud za nesporné, že od září 2008 žalovaná uveřejnila sérii článků týkajících se činnosti Františka Mrázka a informací získaných Policií ČR v rámci tzv. spisu Krakatice. Novinář Jaroslav Kmenta publikoval ve stejném období knihu Kmotr Mrázek II. (Krakatice), která obsahovala zejména rekonstrukci aktivit Františka Mrázka v roce 2000. Žalovaná měla za rozhodující, že v době podání žaloby byl žalobce ministrem vnitra ČR a osobou dlouhodobě veřejně činnou; od roku 1996 byl poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, v období let 2000-2001 také místopředsedou Poslanecké sněmovny, mimo jiné členem Stálé komise pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby a místopředsedou Občanské demokratické strany. V člancích žalovaná mimo jiné poskytla informace o tom, že policejní vyšetřování spisu Krakatice objevilo závažné skutečnosti týkající se poslanců a členů vlády, které nikdy nebyly projednány a případ byl odložen ad acta. Ještě vyšší míru přípustné kritiky pak podle žalované odůvodňovala skutečnost, že žalobce byl v rozhodném období ministrem vnitra a z titulu své funkce byl oprávněn do jisté míry zasahovat do činnosti policie. Kromě toho žalobce v roce 2000 aktivně působil jako právní poradce ing. Ivana Kyselého a společností s ním spojených ve věci možného získání podílů ve společnosti IPS a. s., celou záležitost konzultoval s Luděkem Sekyrou a zároveň ve výše uvedené věci jednal také s Liborem Procházkou, tehdejším náměstkem generálního ředitele IPB, a. s. též s tehdejším generálním ředitelem IPE, a. s. Janem Klackem a Janem Kolertem, tehdejším generálním ředitelem Komerční banky a. s.

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně jednak zamítl žalobu, podle které je měla žalovaná uveřejnit na stráně 2 deníku Mladá fronta DNES do 14 dnů od dne právní moci rozsudku požadovaný text omluvy, jednak zamítl žalobu, podle které měla žalovaná uveřejnit

na serveru iDNES.cz na webové adrese www.zpravy.idnes.cz do 14 dnů od dne právní moci tohoto rozsudku omluvu žalobci ve znění uvedeném ve výroku II. Žalobci soud uložil zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení částku 33.240,-Kč k rukám JUDr. Heleny Chaloupkové.

Cituje ustanovení § 11 a 13 odst. 1 obč. zák.soud prvního stupně vymežil povinnost tvrzení (a v návaznosti na ni též povinnost důkazní) na straně žalobce tak, že jeho věcí bylo, aby prokázal, že došlo k neoprávněnému zásahu do jeho osobnostní sféry, že jde o zásah objektivně způsobilý dotknout se jeho práva na ochranu osobnosti a že původcem tohoto zásahu je žalovaná.

Soud provedl důkaz všemi články, označenými v žalobě z nichž žalobce odvozoval zásah do svého práva na ochranu osobnosti (přesto, že žalobce z prvního a posledního článku neodvozoval podle soudu prvního stupně žádné lživé tvrzení či lživý výrok), přičemž za nesporné měl i tvrzení, že první díl knihy Kmotr Mrázek autora Jaroslava Kmenty vyšel ještě předtím, než byly předmětné články uveřejněny. Obsah jednotlivých článků vzhledem ke skutkovým tvrzením účastníkům soud hodnotil následovně.

Článek Za Sekyrovu firmu napojenou na kmotra Mrázka loboval i Langer.(20.9.2008)

V tomto prvním článku byl – jak uvedl soud prvního stupně - žalobce zcela zjevně označen jako „lčko“, tedy osobu, které chtěli určitým způsobem využít Mrázek a Sekyra. Žádnou z těchto skutečností se podle soudu žalobce necítil dotčen, i když tvrdil, že právě to, že byl označen za „mafiana lčko“, jej nejvíce poškozují (viz. závěrečný návrh žalobce).

Článek Tlustého lobbying byl selhání. Langerův ne, myslí si premiér (22.9.2008).

Tvrzení účastníků o rozhodných skutečnostech ve vztahu k tomuto článku soud prvního stupně rozdělil tak, že žalobce označil za lživý výrok to, že je ze spisu Krakatice podezřelý z propojení na organizovaný zločin kolem zavražděného bosse Mrázka. Podle žalované, jde o objektivně existující skutečnost, neboť žalobce se stýkal s osobami, které pro své zájmy v příslušné věci využívaly vedle žalobce také osoby, jež lze řadit mezi příslušníky organizovaného zločinu, např. pan František Mrázek. To samo o sobě podle žalované odůvodňuje pochybnosti žalované a informace o podezření na propojení žalobce k organizovanému zločinu. Žalovaná netvrdila nikdy, že by žalobce spolupracoval s organizovaným zločinem záměrně či vědomě, naopak zdůrazňovala, že o této skutečnosti nemusel být informován. Po rozboru obsahu článku měl soud prvního stupně za prokázané, že tato formulace uveřejněna byla, i když ne doslova, ale význam je zcela jednoznačně shodný.

Z částečného vyhodnocení KS „Kratatice“ pak soud zjistil, že taková formulace měla reálný základ. To, že předmětné vyhodnocení je skutečně autenticky součástí spisu Krakatice, měl soud potvrzené jednak ze správy Policie ČR, Útvar odhalování korupce a finanční kriminality, služby kriminální a vyšetřování ze dne 13. července 2009, ale zejména z přípisu Ministerstva vnitra ČR, Inspekce Policie ČR ze dne 6. listopadu 2009. V této souvislosti soud prvního stupně zdůraznil, že provedením důkazu právě tímto dílčím vyhodnocením, aniž by bylo potřebné „ vyžadovat celý spis, který je velmi obsáhlý a zejména je veden v režimu utajení D“. Formulace, že žalobce patří mezi dva aktéry spisu Krakatice, je naprosto přiléhavá, jak uvedl soud prvního stupně, kromě toho tuto formulaci žalobce již neoznačuje za neoprávněný zásah, a to, že jsou v propojení na organizovaný zločin kolem zavražděného bosse Mrázka podezřelý ministr vnitra Ivan Langer a rebelující poslanec ODS Vlastimil Tlustý, je zcela zjevně pravdivé. Propojení na organizovaný zločin je dáno obsahem

odposlechů, ale i dalšími zjištěními, ze kterých toto dílčí vyhodnocení vycházelo. Jméno žalobce tímto vyhodnocením prochází ve více případech, nežli jen v souvislosti té, že v odposleších o něm Mrázek a další osoby hovořili jako o Íčku. Podezření z propojení na organizovaný zločin je tedy podle soudu prvního stupně přiměřená formulace a nelze ji označit za lživý výrok.

Pravdivost publikovaných informací pak podle soudu nepřímou potvrzují knihy Jaroslava Kmenty Kmotr Mrázek I. a II. a citace bývalého ministra vnitra Bublana a bývalého vyšetřovatele Kubice z křtu první z knih.

Článek Kapitoly z Langerova politického života: Lobbying i kontraverzní podnikatelé (29.9.2008).

Tvrzení účastníků o rozhodných skutečnostech ve vztahu k tomuto článku soud prvního stupně vymezil tak, že žalobce měl za lživou jednak formulaci, že Tomáš Paclík měl vazby na obchodníka z LTO a jednak, že existuje příčinná souvislost mezi olomouckým golfem (golfovým hřištěm) a dotací pro jiné subjekty (a sportoviště) v obci Dolany. Žalovaná tvrdila, že informace o Tomáši Paclíkovi, čerpala z údajů uveřejněných v týdeníku Respekt, které se ukázaly jako nepřesné. Panu Paclíkovi se za uveřejnění chybné informace omluvila, ale sdělení týkající se pana Tomáše Paclíka není objektivně způsobilé jakkoli snížit osobnost žalobce v očích veřejnosti.

Článek soud hodnotil jako je velmi obsáhlý popis mnoha zvláštních vztahů žalobce ke konkrétním osobám. Proč právě formulaci, že Tomáš Paclík měl vazby na obchodníka s LTO, označuje žalobce za lživý výrok, nebylo soudu prvního stupně zřejmé. Omluvy, kterou zveřejnila žalovaná ve vztahu k panu Tomáši Paclíkovi, se žalobce netýká, v obsahu celého článku je řada dalších informací, které by objektivně byly způsobilé teoreticky nějakou osobu poškodit, pokud by byly nepravdivé, ale žalobce je za nepravdivé neoznačuje (s výjimkou informace o existenci příčinné souvislosti mezi olomouckým golfem a dotací pro jiné subjekty v obci Dolany).

Článek Langer loboval za svého věřitele, Langer: Vlastenectví a dva miliony a Na co Ivan Langer neodpověděl (2.10.2008).

Tvrzení účastníků o rozhodných skutečnostech ve vztahu k tomuto článku soud prvního stupně vymezil tak žalobce označil dva lživé výroky, totiž že si Langer i Kyselý pomohli navzájem, tedy za protihodnotu, a že okolnosti úvěru Langer tají. Žalovaná měla za nesporné, že žalobce v roce 2000 lobbboval za zájmy pana Ivana Kyselého a potažmo Luďka Sekyry v souvislosti s prodejem akcií IPS a. s., a v témže roce obdržel od Ing. Ivana Kyselého půjčku 2 miliony Kč. Vzhledem k postavení žalobce jakožto osoby veřejně činné, člena vlády v rozhodné době, bylo na místě klást otázku, zda se nejednalo o protislužbu; kromě toho bylo uveřejněno vyjádření žalobce i Ing. Ivana Kyselého.

Obsah článku soud hodnotil tak, že žalobce to v přímých řečech připouští, že si půjčil od svého přítele a ve stejném roce lobbboval za jeho firmu.; není tedy zřejmé, jak by tyto výroky mohly zasáhnout do občanskoprávní sféry žalobce.

Článek Langer káral Grosse, že nevysvětlil půjčku. Teď mlčí jako on (3. října 2008).

Tvrzení účastníků o rozhodných skutečnostech ve vztahu k tomuto článku soud prvního stupně vymezil tak, že žalobce označil za neoprávněný zásah a tím lživý výrok to, že bojoval proti zveřejňování dluhů. Žalovaná tvrdila, že se jedná o titulky, resp. mezititulek v článku, je třeba ho vnímat společně s textem, který následuje, a ten je přesný.

Vzhledem k obsahu článku soud shledal mezititulek, který žalobce označil za lživý výrok, pravdivým. Žalobce v určitém období vyzýval svého politického protivníka ke zveřejnění dluhů a následně prosazoval zákon, který neumožňoval po určitou dobu médiím zveřejňovat informace z majetkových přiznání politiků, a nyní odmítá sám odpovídat na otázky ohledně jednoho konkrétního svého dluhu, pak tento mezititulek není objektivně způsobilý zasáhnout do jeho občanskoprávní sféry.

Článek Kyselý koupil i dluhy „Langerova golfu“ (4.10.2008).

Tvrzení účastníků o rozhodných skutečnostech ve vztahu k tomuto článku soud prvního stupně vymezil tak, že za nepravdivé tvrzení označil jen nadpis článku a dále výroky, že Kyselý koupil pohledávky za firmou, v jejímž představenstvu byl Ivan Langer, že podnikatelé Kyselému dlužila i Langerova firma, že Kyselý měl pohledávku i u firmy, v jejímž vedení seděl Langer v době, kdy společnosti vznikl 15 milionový dluh, a že se přes Langerova přítele Kyselého dostala pohledávka k původním dlužníkům a že existuje příčinná souvislost mezi olomouckým golfem (golfovým hřištěm) a dotací pro jiné subjekty (a sportoviště) v obci Dolany.

Žalovaná tvrdila, žalobce působil od roku 1999 do roku 2001 jako člen představenstva Golf Ageus a.s., od roku 1998 do konce roku 2000 jako člen dozorčí rady společnosti Ageus spol. s r.o.; byla mu tedy známa celá transakce se společností Družstevní holding a.s., nejpozději od 31.5.1999.

Na základě analýzy obsahu článku soud prvního stupně uzavřel, že titulky i celý článek mají pravdivý základ, zjednodušení ve formě personifikace konkrétních společností na věcech zúčastněných nemohou být sama o sobě neoprávněným zásahem do osobnostní sféry.

Článek Langer loboval i radil, podle právníků nezákonně. (1.11.2008).

Tvrzení účastníků o rozhodných skutečnostech ve vztahu k tomuto článku soud prvního stupně vymezil tak, že podle žalobce je lživý výrok, že v roce 2000 jednal nezákonně tím, že porušil zákon o střetu zájmů. Žalovaná tvrdila, že žalobce při svém angažování se v kauze prodeje akcií IPS a.s. jednal v rozporu se zákonem č. 238/1992 Sb. o střetu zájmů; při zastupování Ing. Kyselého potažmo Luďka Sekyry na jedné straně jednal za úplatu jako advokátní koncipient, konzultoval s nimi některé otázky týkající se jejich obchodních případů, a zároveň loboval za jejich zájmy u některých největších bank v ČR jako místopředseda poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Na základě analýzy obsahu článku soud prvního stupně uzavřel, že sice formulace, že žalobce v roce 2000 jednal nezákonně tím, že porušil zákon o střetu zájmů nekoresponduje doslova s tím, co bylo v článku uveřejněno, nicméně úvahy o možném překročení zákona mají reálný základ. Podle soudu prvního stupně je něčím jiným působit (obecně) jako advokát či advokátní koncipient souběžně s poslaneckou funkcí, či členstvím ve vládě, a ve srovnání s tím je něčím jiným zastupovat přímo určitou tu osobu a za ní pak lobbovat v rámci politických aktivit.

Na základě těchto závěrů – a i z přihlédnutím k obsahu dalších článků, které byly u žalované uveřejněny, jako je poslední žalobcem označený „Střet zájmů? Langerovi trest nehrozí“ dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná. Žalovaná informovala pravdivě o skutečnostech jak z policejního spisu, tak o dalších skutečnostech týkajících se žalobce, důvodem zveřejnění nebyla snaha jeho osobu nějak zdiskreditovat, ale upozornit na propojení a možnosti, které by s tím mohly souviset. Žalobci byl dán prostor, aby se k věci vyjádřil, také se vyjadřoval, byl ze strany žalované opakovaně citován, citovány byly i další zúčastněné osoby. Žalobce vytrhává jednotlivé informace z kontextu nebo i zkresluje formulace, které o něm byly uveřejněny, celkové vyznění článků dává běžnému čtenáři smysl jiný, než jak žalobce tvrdí.

Jestliže žalobce tvrdí, že nejvíce se cítí obsahem zveřejněných článků dotčen tím, že je považován za mafiána Ičko a tím je zničen celý jeho život, pak podle soudu prvního stupně odhlíží od toho, že k prvnímu zveřejnění tohoto označení žalobce nedošlo ze strany žalované, ale v knize Kmotr Mrázek I., i když podrobnosti jsou až ve druhém díle. A první díl byl zveřejněn dříve než série článků žalobou označených. Kromě toho, že takto žalobce označován skutečně v odposleších telefonátů byl, měl soud za „prokázané“, a je notoricky známou věcí, že toto označení převzala i ostatní média a opakovaně v tomto směru o obsahu odposlechů informovala. Soud prvního stupně uzavřel, že žalobci byl dán - vzhledem k jeho politickému postavení - prostor vyjádřit se ke všem podstatným okolnostem, včetně toho, zda věděl, či nevěděl, že jeho známí jsou v kontaktu s Františkem Mrázkem.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud prvního stupně odůvodnil ustanovením § 142 odst. 1 o. s. ř.; žalovaná měla ve věci plný úspěch a náleží jí právo na náhradu nákladů řízení za zastoupení advokátem (paušální odměna 25.000,-Kč dle § 6 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 484/2000 Sb. a paušální náhrada nákladů za devět úkonů po 300,-Kč dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., vše včetně daně z přidané hodnoty).

Proti všem výrokům rozsudku soudu prvního stupně podal žalobce odvolání a to z důvodů podle § 205 odst. 2 písm.c), d), e) a g) o.s.ř.

K odvolacímu důvodu podle § 205 odst. 2 písm.d) o.s.ř.

Žalobce soudu prvního stupně navrhnul více než 30 důkazů a to zejména k vyvrácení tvrzení žalované, že byl ve spisu Krakatice podezřelý z propojení na organizovaný zločin kolem zavražděného Františka Mrázka, ale i dalších žalovaných výroků. Zásadní důkazní hodnotu měl především úplný spis Krakatice, který měl být vyžádán od Policie ČR. Důkaz byl prováděn jen tzv. Dílčím vyhodnocením, jež obsahovalo jen 15 stran z tisíce. Žalobce se je jist, že ve spisu Krakatice nemůže být nic – bude –li objektivně vyhodnocen celý jeho obsah, co by mohlo vést k závěru, že byl podezřelý z propojení na organizovaný zločin kolem zavražděného Františka Mrázka. Soud prvního stupně se pouze dotazoval, zda spis je utajován, takový dotaz však - jak se uvádí v odvolání nemá kvalitu žádosti podle § 63 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb. Žalobce navrhnul, aby vedle důkazu tímto spisem byly vyslechnuty všechny osoby, které se rozhodující měrou podílely na vedení spisu. Tyto důkazy soud neprovedl, ani jejich provedení nepřipustil ani přesvědčivě nevyložil proč je považoval za nadbytečné. Opomenut zůstal i návrh na výslech svědka Kyselého. V řízení tak byl mezi účastníky postupem soudu prvního stupně založen nepoměr; žalobci nebyl připuštěn žádný důkaz k vyvrácení pravdivosti tvrzení uveřejněných v člancích žalované, zatímco důkazy

navržené žalovanou soud provedl. Žalobce žádal, aby navržené důkazy provedl odvolací soud.

K odvolacímu důvodu podle § 205 odst. 2 písm.e) o.s.ř.

Nejzávažnější tvrzení žalované, totiž že žalobce měl být ve spisu Krakatice podezřelý z propojení na organizovaný zločin, měl soud prvního stupně za pravdivé jen na základě tzv. dílčího vyhodnocení KS Krakatice, přičemž současně bez uvedení důkazních zdrojů dovodil, že „je dáno obsahem odposlechů“. Pravdivost publikovaných informací měly podle soudu nepřímou podporovat „knihy Kmotr Mrázek I. a Kmotr Mrázek II. a citace bývalého ministra vnitra Bublana a bývalého vyšetřovatele Kubiceho ze křtu prvních z knih“. K žádný důkaz audiovizuálním záznamem v řízení proveden nebyl. Jan Kubice nebyl vyšetřovatelem, ale ředitelem Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Policie ČR. Pravdivost obsahu knih Kmotr Mrázek I. a Kmotr Mrázek II. nebyla ničím prokázána, jde o knihy novináře a autora článků žalované, který neměl (legální) přístup ke spisu Krakatice, není jisté, z jaké materiálu měl k dispozici, když knihu psal (zda vůbec autentické části tohoto spisu, jaké to byly části a zda nebyly pozměněny či vytrženy z kontextu). Soud neprovedl důkazy, které mohly mít i objektivní ráz a které pro jejich autentické spojení se spisem Krakatice navrhoval žalobce (úplný spis samotný a svědky, kteří se postupně podíleli na vedení tohoto spisu).

Tzv. dílčímu vyhodnocení KS Krakatice je dokumentem nepodepsaným z čehož plyne nelze učinit jakýkoliv závěr o tom, že se jedná o konečný a schválený dokument. Vlastnoruční podpis je imanentní vlastností úředních dokumentů. Není znám, nebylo tvrzen ani prokazován účel a kontext jeho zpracování - to by bylo možné zjistit jen z úplného spisu; takový důkaz však v řízení přes opětovnou žádost žalobce nebyl proveden. To, že jde o „vyhodnocení“, nelze posoudit ve vztahu k obsahu spisu, není jasné, zda naopak obsah spisu dezinterpretuje. Datum 25. 2. 2000, kdy měl být dokument pořízen, je v dokumentu zmiňováno v budoucím čase v souvislosti s tam popisovanou událostí (strana 14). Žalobce v odvolání upozorňuje na rasistický kontext částí materiálů (uvedení dovětku „Žid“ u jedné z osob v protokolu na straně 8).

I kdyby byl pravý a nezkreslený, ani tak by podle žalobce neprokazoval, že byl podezřelý s propojením na organizovaný zločin či že by činil cokoliv nelegálního. Naopak, kdyby byl materiál pravý a nezkreslený, potom tzv. zájmové osoby jsou jednoznačně vypočítány v třetím až šestém odstavci textu, který začíná na straně 1, mezi nimiž žalobcovo jméno není. A jeho jméno není ani na straně 14 a 15, kde se výslovně objevují jména osob, jež měly být ovlivňovány.

Ke knihám Jaroslava Kmenty Kmotr Mrázek I. a II. žalobce v odvolání uvedl, že novinář Kmenta je jedinou osobou, která tvrdí, že to co komerčně publikuje, má původ ve spise Krakatice. Není zřejmé v jaké podobě údajné kopie částí či snad celého spisu získal, zda to co má k dispozici, je pravá a neupravená „Krakatice“. Nelze objektivně přezkoumat, zda údajné úryvky z takto nazvaného spisu odpovídají tomu, co je v originálu spisu obsaženo, tj. zda to vůbec je z pravého spisu a ne z někým vytvořeného plagiátu. Není jasné, zda výběr citací či publikovaných částí nyní zkrácen, manipulován či vytrhován z kontextu.

Žalobce nikdy obsah spisu Krakatice neviděl. Má za to, že autor čerpal z nepravdivých, anebo zkrácených podkladů.

Ze skutečnosti, že si žalobce telefonoval se stejnou osobou, panem Luděkem Sekyrou, s nímž si měl údajně telefonovat a zemřelý František Mrázek, nelze dovozovat skutkový závěr,

že by žalobce byl podezřelý z propojení na organizovaný zločin kolem zavražděného bosse Mrázka. Žalobce nevěděl, že si pan Sekyra telefonoval s Františkem Mrázkem. S Františkem Mrázkem žalobce neudržel (a to ani zprostředkovaně) jakýkoliv kontakt či vztah, neznal se s ním, nikdy s ním netelefonoval. Žalovaná ani netvrdí, že by pan Luděk Sekyra páchal organizovaný zločin kolem zavražděného bosse Františka Mrázka.

Žalovaná nebyla schopna uvést, v čem by měl organizovaný zločin na který měl být žalobce propojen, spočívat, i kdyby jej zcela odosobnila. Soud v rozsudku bez jakéhokoliv odkazu na důkazní zjištění vychází z presumpce, že tu nějaký organizovaný zločin byl. Odvolatel má za to, že taková presumpce nemá oporu v provedených důkazech, ale odporuje i ústavně zaručené presumpci nevinu. Ani žalovaná ani soud neříkají nic o tom, v čem měl organizovaný zločin spočívat.

Odvolatel namítal že ze jmen, která se v tomto kontextu článkách žalované objevují nebyl po roce 1989 dní byl trestně odsouzen či stíhán. Orgány činné v trestním řízení vyhodnotily „Kratatici“ jako spis, který neposkytuje podklad k zahájení úkonů trestního řízení (trestního stíhání) jakékoliv osoby. Z toho plyne, že ve spise Krakatice pravděpodobně nejsou jakákoliv zjištění o organizovaném zločinu, protože v opačném případě by bylo povinností těchto orgánů zahájit úkony trestního řízení.

K tvrzení, že si Langer a Kyselý pomohli navzájem, soud nečinil žádné skutkové závěry vyjma reprodukce obsahu článků. Soud opomenul dojem protihodnoty, který žalovaná článkem na toto téma vyvolala. Obdobné platí též k tvrzení, že okolnosti úvěru Langer tají. Soud nepřihlédl k důkazu majetkovými přiznáními žalobce, v nichž půjčku přiznával (majetková přiznání byla přístupná veřejnosti). Informace o půjčce už v roce 2007 se objevily v Hospodářských novinách, přitom důkaz příslušným článkem byl v řízení proveden. Soud k němu však vůbec nepřihlédl. Namísto toho soud zmiňuje daňová přiznání, ta však v řízení vůbec nebyla předmětem dokazování.

V odvolání se dále uvádí, že další skupinu závažných tvrzení představují články žalované, které obvinili žalobce, že působil ve statutárním orgánu společnosti, která dlužila a nesplácela dluhy. Odvolatel souhlasí se skutkovým závěrem soudu v jakých společnostech byl žalobce členem orgánů, zejména že ve společnosti GOLF AGEUS a.s. (nyní GOLF AREA a.s.) byl členem představenstva. Soud však pod výčtem dokumentů a zjištění, které z nich vyvodil, zcela opominul otázku, kdo byl dlužníkem. Tím byla Olomoucká golfová společnost s.r.o., v jejichž orgánech žalobce vůbec nepůsobil.. Oproti tomu společnost GOLF AGEUS a.s. (nyní GOLF AREA a.s.), v jejichž orgánech žalobce po jistou dobu působil, poskytly své nemovitosti do zástavy k zajištění závazku Olomoucké golfové společnosti s.r.o., tedy ke zlepšení postavení věřitele. Soud stejně jako žalovaná a stejně jako její redaktoři zaměnil zástavce - tedy osobu, která vlastní zástavu a dlužníka tedy subjekt, který někomu dluží.

Součástí žaloby byla také omluva za tvrzení o vazbě žalobce na Tomáše Paclíka a přes něho na obchodníka s LTO od Vratislava Kutala, který byl v minulosti odsouzen za objednání vraždy. Soud prvního stupně uzavřel, že zveřejněná omluva se netýkala žalobce. Odvolatel namítá že, že lživý výrok o tom, že Tomáš Paclík spravoval majetek Kutalových firem má zásadní vliv i na žalobce, jestliže tímto lživým výrokem žalovaná čtenářům dokumentovala existenci nepřímé vazby mezi žalobcem a Kutalem. V článku MF DNES ze dne 29. 9. 2008 totiž vyplývá nejenom, že měl Tomáš Paclík tak blízkou vazbu ke Kutalovi, že spravoval majetek jeho firem, když ten byl ve vazbě, ale nepřímě dokonce to, že tak činil v domě žalobce, kde má kancelář (sídlo).

K výroku, že Langer bojoval proti zveřejňování dluhů, učinil soud skutkový závěr pouze z článků žalované. Odvolatel má rozsudek v této části nepřezkoumatelný, neboť není jasné z čeho soud při prokazování pravdivosti tohoto tvrzení vyšel (odůvodnění rozsudku zmiňuje pouze článek MF DNES ze dne 3. 10. 2008 „Langer káral Grosse, že nevysvětlil půjčku. Teď mlčí jako on“).

Ohledně tvrzení o dotaci pro golfový klub, respektive golfové hřiště v obci Dolany – Véska soud ve vazbě na požadovaný text omluvy konstatoval, že takový výrok v člancích MF DNES dne 29. 9. a 4. 10. 2008 (též iDNES.cz) nebyl obsažen. Žalobce v žalobě vysvětlil, že z těchto článků nelze vybrat jednu větu a tu označit za nepravdivou pro tu skutečnost, že nepravdivé vyznění článku vzniká až účelovým řazením vět a naopak nezařazením takové věty, která by (pravdivě) uvedla, že golfový klub ani golfové hřiště žádnou dotaci ze státního rozpočtu nedostaly. V článku byla zamlčena podstatná okolnost, že dotaci ve zmiňované obci dostaly jiné sportovní kluby a jiná sportoviště, které s golfovým klubem a hřištěm sousedí nanejvýš geograficky. Žalobce poukázal že na iDNES. cz, bylo explicitně uvedeno, že žalobce „získal pro své hřiště 9 milionů“. Nic z toho není pravdou, žalobce ani golfový klub nemají jakákoliv vlastnická práva ke sportovišti v téže obci, jimž byla dotace poskytnuta.

Soud prvního stupně dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním při prokazování tvrzení o tom, že žalobce porušil zákon o střetu zájmů. Soud především interpretuje článek MF DNES ze dne 1. 11. 2008 (totožně na iDNES.cz) tak, že nemá význam, k němuž žalobce vztahuje text omluvy (že Ivan Langer v roce 2000 jednal nezákonně tím, že porušil zákon o střetu zájmů). Soud učinil nesprávné skutkové zjištění z těchto článků samotných. V článku byly obsaženy např. výroky: „Langer lobboval i radil. Podle právníků nezákonně“ ... „Ivan Langer se svým lobbingem v případě IPS dostal za hranu zákona.“ ... „Langer lobboval i radil zřejmě zřejmě nezákonně“ „... myslím, že je to v rozporu se zákonem o střetu zájmů“. Dle soudu prvního stupně „za hranu zákona“ neznamená protizákonně. V podání soudu jde o nepřijatelnou účelovou argumentaci, jíž se snaží vyvinut žalovanou stranu rozporu s běžným porozuměním slovnímu spojení „za hranou zákona“. Zatímco kdyby bylo „na hraně zákona“, v běžném porozumění opravdu nemusí znamenat „nezákonně“, tak výraz „za hranu zákona“ jednoznačně podle odvolatele znamená „nezákonně“ či „protizákonně“, popř. „nelegálně“.

K odvolacímu důvodu podle § 205 odst. 2 písm.c) o.s.ř.

Odvolatel vytýká soudu prvního stupně i vady řízení, jež mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Soud podle odvolatele porušil zásadu projednací, neboť i v rozsudku se objevuje již zmíněný odkaz na audiovizuální záznam ze křtu knih Jaroslava Kmenty Kmotr Mrázek. Žalovaná sice založila a navrhla za důkaz nosič se záznamem, ale tento důkaz nebyl při ústním jednání nikdy proveden ani jinak účastníkům představen. Soud prvního stupně si tedy pravděpodobně sám důkaz přebral, aniž by však dal stranám možnost jej zhlédnout při ústním jednání a vyjádřit se k jeho obsahu. Žalobce nezná obsah tohoto důkazu, který byl po celou dobu řízení založen v přílohové obálce, ale i kdyby je znal, bylo by to zcela irrelevantní v situaci, kdy důkaz nebyl proveden při jednání ve věci a kdy o provedení tohoto důkazu strany vůbec nebyly vyrozuměny. Žalobce namítá, že pana Bublana a pana Kubiceho sám navrhoval za svědky.

Soud prvního stupně činil skutková zjištění z nezákonně získaného důkazu, a to z kopie listiny nazvaná jako Dílčí hodnocení KS „Krakatice“. Tento důkaz předložila žalovaná na prvním jednání ve věci dne 15. 6. 2009. Soud jej provedl na posledním jednání ve věci dne

15. 3. 2009 při plném vědomí, že celý spis Krakatice je kvalifikován jako utajovaná informace v režimu důvěrné, což mimo jiné znamená, že neoficiální zpřístupnění jeho obsahu, byť jen části, by naplnilo minimálně formální znaky skutkové podstaty trestného činu ohrožení utajované informace dle § 106, popřípadě § 107 tehdy platného a účinného trestního zákona (současný trestní zákon zná obdobné skutkové podstaty). Pokud se skutečně autentické části či dokonce celý spis dostali autorovi článku žalované panu Jaroslavu Kmentovi či jiným způsobem do dispozice žalované, která jej pak předložila soudu, pak na počátku bylo naplnění znaků uvedeného trestného činu, ať již v úmyslu § 106 anebo z nedbalosti § 107. A jakýkoliv takto nelegálně získaný útržek z policejního spisu vedeného v režimu důvěrné, musí být považován za nezákonně získaný důkaz, kterým soud neměl vést dokazování v občanském soudním řízení. K obsahu takového důkazu by soud vůbec neměl přihlížet. Nelze podle odvolatele připustit, aby strana, která využívá nezákonně uniklé (a tedy získané) důkazy, byla zvýhodněna před stranou, která tyto důkazy nevyužívala soudu nepředkládá.

Procesní vady a nesprávný postup soudu první instance shledává odvolatel v tom, že z písemného vyhotovení rozsudku nelze rozeznat, co je rekapitulací článků žalované, co jsou skutková zjištění soudu a z jakých důkazních zdrojů je soud odvozuje a kde začíná právní kvalifikace.

K odvolacímu důvodu podle § 205 odst. 2 písm.g) o.s.ř.

Odvolatel považuje za nesprávné právní závěry soudu prvního stupně, jež vycházejí z předpokladu, že obrana žalobce, neboť je politikem, se vyčerpala již tím, že mu žalovaná dala prostor k vyjádření. V důsledku článků žalované na veřejnosti je žalobce vnímán jako mafián „Íčko“, tedy je spojován s mafií, potažmo organizovaným zločinem. Žalobce uskutečnil telefonický rozhovor s panem Lud'kem Sekyrou na téma legálního úsilí ve prospěch záměru klienta advokátní kanceláře, kde žalobce pracoval jako advokátní koncipient, vyhrát v tendru na odkoupení akcií soukromé stavební obchodní společnosti. Žalované i soudu stačilo jen to samo o sobě stačilo, aby byl žalobce označen za podezřelého z propojení na organizovaný zločin kolem zavražděného bosse Mrázka, a to je na základě k tomu přistoupivší okolnosti, že pan Sekyra měl uskutečnit telefonický rozhovor s Františkem Mrázkem.

Ohledně výroku, že si žalobce a podnikatel Ivan Kyselý pomohli navzájem - vyvolává dojem protihodnoty a tedy staví žalobce do světla, jež za právní služby ve věci prodeje akcií IPS, které poskytoval v advokátní kanceláři, kde byl zaměstnán, obdržel protiplnění ve formě půjčky. S tímto odvolatel nesouhlasí, žalobce nepřijal od pana Kyselého jakoukoliv odměnu či protiplnění, pan Kyselý byl logicky ve vztahu k advokátní kanceláři, ne ve vztahu k žalobci.

U skupiny výroků o dlužích, respektive pohledávkách za firmou, v jejímž představenstvu byl Langer, jsou dopad do osobnostní sféry žalobce evidentní. Žalobce je postaven do světla jako člověk, který byl ve statutárním orgánu společnosti, která měla dluh, který nesplácela. Odvolatel nesouhlasí s odůvodněním soudu, že „...zjednodušení ve formě personifikace konkrétních společností nemůže být sama o sobě neoprávněným zásahem do osobnostní sféry takových fyzických osob“ vyhodnocení rezignuje na rozlišování, kdo komu dlužil a kdo v orgánech jaké společnosti skutečně působil. Soud tím, že toleroval záměnu dlužníka za osobu, která poskytla své nemovitosti k zajištění, tj. zástavce, který v tomto případě nebyl obligačním dlužníkem, nemá pravdu ani v tom, že by články měly pravdivý základ.

V části, kde žalobce učinil součástí návrhu výrok o Tomáši Paclíkovi jako nepřímé vazbě žalobce na Kutala jakožto obchodníka s LTO, soud pochybuje, proč žalobce označuje tento výrok za lživý a uvádí, že nepravdivý údaj o tom, že Tomáš Paclík figuroval ve firmě, kterou přes jinou společnost ovládal Kutal a nepravdivý výrok, že spravoval majetek Kutalových firem v době, kdy byl ve vazbě, se netýkal žalobce. Těmito výroky žalovaná dokumentovala, že žalobce měl mít vazby na Vratislava Kutala, o němž články žalované uvádějí, že byl obchodníkem s LTO a byl odsouzen za objednání vraždy.

Žalobce dále nesouhlasí s tím, že mezi titulek „bojoval proti zveřejňování dluhů“ nezasahuje do jeho osobnostních práv. Z kontextu článku, z něhož plyne, že tak měl činit v souvislosti s půjčkou, kterou měl od pana Ivana Kyselého.

Odvolatel neshledává správným i závěr soudu prvního stupně ohledně výroku o dotaci pro sportoviště v obci Dolany - Véska, neboť z obsahu článku je jasně patrné, že o žalobci je tvrzeno, že prosadil státní dotaci pro svůj golfový klub a golfová hřiště, kde hraje, přestože žádná státní dotace nebyla golfovému klubu či hřišti poskytnuta ani žalobcem prosazována. To samozřejmě vrhá negativní stín na žalobce jako politika, který měl (podle žalované) sledovat svůj privátní zájem.

Soud prvního stupně též podle odvolatele nesprávně vyložil ustanovení § 2 odst. 1 tehdy platného a účinného zákona číslo 238/1992 Sb., o střetu zájmů. Zákon zakazoval „využívat svého postavení, pravomoci nebo získaných informací“, a to žalobce při zaměstnání v advokátní kanceláři ani jinak nečinil. Argument soudu, že měl nepochybně usnadněný přístup vedení banky, je spekulativní a ničím nepodložený.

Žalovaná ve svém vyjádření vyvracely vývody žalobce a dovozovala, že soud prvního stupně zjistil úplně skutkový stav věci, jestliže provedl důkaz tzv. Dílčím vyhodnocením KS Krakatice. Zdůraznila, že žalobce je osobou dlouhodobě veřejně činnou a proto musel snést větší míru kritiky a větší míru diskuse na svou činnost, Články žalovaná upozorňovaly na závažné skutečnosti, které se týkaly představitelů veřejné moci, které byly zatajovány. Žalovaná byla oprávněna informovat veřejnost o všech aktivitách žalobce, zejména pak o těch, které byly rozporné. Žalovaná žádá, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací z podnětu žalobcova odvolání přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně včetně předcházejícího řízení (ustanovení § 212 a § 212a o.s.ř.), aniž přitom ve smyslu ustanovení § 214 odst. 2 písm.d) o.s.ř. nařizoval jednání, a dospěl přitom k závěru, že v důsledku vad dokazování před soudem prvního stupně je třeba ke zjištění skutkového stavu věci provést účastníky navržené důkazy, jež nemohou být provedeny v odvolacím řízení.

Základem odvolání a též skutkovým základem sporu je dokazování před soudem prvního stupně o skutečnostech, jež měly být součástí spisu Krakatice (žalobcovy výhrady v rámci odvolacího důvodu podle § 205 odst.1 písm.d) a e) o.s.ř.

Soud prvního stupně vyšel z předpokladu, který není ničím zpochybněn, že spis vedený orgány Policie ČR pod názvem Krakatice je veden v režimu utajovaných informací v kategorii D podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o

bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zvláštní zákon“). Je nepochybné, že spis obsahuje utajované informace.

Jestliže předmětem dokazování mají být skutečnosti, jež jsou utajovanými informacemi – jako je tomu v dané věci – pak je soud povinen podle ustanovení §124 o.s.ř. dokazování provádět tak, aby byla šetřena povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích chráněných zvláštním . V těchto případech lze provést výslech jen tehdy, jestliže vyslýchaného zprostil povinnosti mlčenlivosti příslušný orgán nebo ten, v jehož zájmu má tuto povinnost; přiměřeně to platí i tam, kde se provádí důkaz jinak než výslechem, typicky např. při dokazování listinami.

Důkaz spisem vedeným Policií ČR, který obsahuje utajované informace (zde spis Krakatice), je důkazem listinou ve smyslu § 129 o.s.ř.. Provádí –li se důkaz listinou, která obsahuje utajované informace, platí pro možnost přečíst tuto listinu (obsah spisu) v řízení před soudem přiměřeně pravidlo o výslechu svědka, jenž má povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích chráněných zvláštním zákonem. Skutečnosti, jež jsou součástí takového spisu proto mohou být v občanském soudním řízení předmětem dokazování jedině za předpokladu, že došlo ke zproštění povinnosti zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích.

Vždy když soud v řízení zjistí – jako tomu bylo v dané věci - že předmětem dokazování by měly být utajované informace, přichází v úvahu jediný možný postup; soud je povinen ve smyslu ustanovení § 63 zvláštního zákona požádat oprávněný orgán o zproštění mlčenlivosti. Posouzení, zda osoba povinná zachovávat mlčenlivost bude oprávněným orgánem zproštěna mlčenlivosti, je jedině věcí tohoto orgánu. Zproštění mlčenlivosti lze podle ustanovení § 63 odst. 8 zvláštního zákona odepřít v případech, kdy by tím mohlo dojít k mimořádně vážné nebo vážné újmě zájmům České republiky anebo k ohrožení života či zdraví osob; kdy o takovou vážnou újmu nebo mimořádně vážnou újmu zájmům České republiky (nebo ohrožení života či zdraví osob) může jít, stanoví zvláštní zákon v ustanovení § 3.

Jestliže příslušný orgán odmítne zproštění mlčenlivosti, nemohou být v řízení před soudem utajované informace projednávány a nemohou být také předmětem dokazování (srov. též L. Drápal, J. Bureš., Komentář k občanskému soudní řádu, C.H. Beck. 2009, k § 124, b.1). Zákon tedy vůbec nepřipouští – pakliže nedojde ke zproštění mlčenlivosti – aby pravdivost skutečností, jež jsou utajovanými informacemi byla dokazována jinak; tyto skutečnosti v řízení vůbec nesmí být projednávány (nesmí být dokazovány).

Soud prvního stupně, ačkoliv konstatoval že spis Krakatice obsahuje utajované informace, v rozporu se zákonem uzavřel, že pro účely dokazování se lze spokojit s tzv. Dílčím vyhodnocením obsahu tohoto spisu, aniž postupoval podle ustanovení § 124 o.s.ř. a ustanovení § 63 zvláštního zákona. Kdyby totiž oprávněný orgán nerozhodl o zproštění mlčenlivosti ohledně utajovaných informací obsažených ve spise Krakatice (ať ve vztahu k samotnému spisu, či ve vztahu k osobám svědků, jejichž výslech žalobce navrhnul), pak by tvrzení o skutečnostech, jež jsou těmito utajovanými informacemi, vůbec nesměla být předmětem důkazního řízení; tím méně pak mohla být tato tvrzení dokazována jinými důkazními prostředky. Podle zákona tedy přicházel v úvahu jediný možný postup soudu prvního stupně a to požádat oprávněný orgán o zproštění povinnosti zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích jak ve vztahu k obsahu spisu Krakatice, tak ve vztahu k osobám svědků, jejichž výslech žalobce navrhoval.

Výsledek žádosti soudu o zproštění mlčenlivosti předurčuje (a v dané věci též předurčí) další postup soudu v řízení. Nevyhoví –li oprávněný orgán žádosti soudu o zproštění mlčenlivosti o utajovaných informacích ve spisu Krakatice, nemohou být tyto informace předmětem projednávání a dokazování. Z procesního hlediska by to znamenalo, že by žalovaná nemohla přinést důkaz pravdivosti skutečností, které s odvoláním na obsah tohoto spisu (ať s výslovným nebo obsahovým) publikovala v dotčených článcích. Jde o stav, který procesní právo hodnotí jako stav důkazní nouze, jehož následky je třeba vždy přičíst tomu, kdo má ohledně takové skutečnosti povinnost tvrzení a povinnost důkazní. V daném sporu o ochranu osobnosti, v němž je z hlediska skutkových tvrzení účastníků skutek vymezen tak, že do práv žalobce na ochranu jeho osobnosti měla zasáhnout žalovaná obsahem dotčených článků, má důkazní břemeno o tom, že články jsou založeny na pravdivých informacích, žalovaná. Nezdaří –li se jí tento důkaz, nelze mít zato, že pravdivost informací byla prokázána.

Takových důsledků si žalovaná (ostatně jako každý vydavatel tisku) musela být vědoma předem, neboť jde o předvídatelné souvislosti plynoucí ze zákona. Podstata právní úpravy ve zvláštním zákoně stojí na dvou pilířích; jedna na vymezení okruhu informací, jež jsou utajované, jednak na určení okruhu osob oprávněných se s utajovanými informacemi seznamovat. Utajované informace nejsou určeny veřejnosti, veřejně sdělovány být nesmí; seznamovat se s nimi může jen určený okruh osob a to i případném soudním sporu v němž oprávněný orgán na žádost soudu rozhodne o zproštění mlčenlivosti. Jestliže se, jako je tomu v dané věci, vydavatel tisku přesto rozhodne, že je ve veřejném zájmu publikovat informaci, jež veřejně sdělována být podle zákona nesmí, jelikož je utajována, pak tak činí též s vědomím, že v případném soudním sporu (jako v dané věci např. ve sporu na ochranu osobnosti) zpravidla neunese břemeno důkazní o pravdivosti těchto skutečností, jestliže oprávněný orgán nerozhodne o zproštění mlčenlivosti. V takovém případě utajované informace nemohou být před soudem projednávány a nemohou být proto předmětem dokazování a to ani jinými důkazními prostředky.

Z uvedeného je zřejmé, že soud prvního stupně provedl ke skutečnostem, jež podle nesporných tvrzení měly být jako utajované informace součástí obsahu spisu Krakatice, dokazování v rozporu se zákonem. K důkazům takto provedeným proto nelze přihlížet. Ve smyslu ustanovení § 213 odst.4 o.s.ř. tedy soud prvního stupně neprovedl žádné dokazování k nejpodstatnější části skutkových tvrzení, jež byla mezi účastníky sporná a jež z hlediska skutku vymezeného žalobou představovala nejpodstatnější tvrzený zásah do osobnosti žalobce. Ustanovení § 213 odst. 4 o.s.ř. ukládá odvolacímu soudu doplnit dokazování o účastníky navržené důkazy, které dosud nebyly provedeny, za předpokladu, že nejde o rozsáhlé doplnění dokazování a ke skutečnosti, jež jimi má být prokázána nebylo provedeno žádné nebo zcela nedostatečné dokazování.

Provedení důkazu spisem Krakatice samo spolu s výslechem žalobcem navržených svědků o sobě - za předpokladu, že oprávněný orgán rozhodne o zproštění mlčenlivosti – představuje samotný základ objasnění sporných skutečností. Je proto vyloučeno, aby takové dokazování bylo prováděno až ve stadiu řízení odvolacího. Již tento závěr odvolacího soudu je důvodem pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně a vrácení věci k dalšímu řízení (§ 219a odst. 2 o.s.ř.).

Zásada přímého hodnocení důkazů a též okolnost, že všechny důkazy, které měly tzv. objasnit obsah spisu Krakatice byly provedeny v rozporu se zákonem, vylučuje, aby odvolací

soud hodnotil pro účely dalšího řízení dosavadní výsledky dokazování před soudem prvního stupně. Je ovšem úkolem odvolacího soudu vyjádřit se k vadám řízení, které namítal odvolatel a též k východiskům právního posouzení věci.

Odvolací soud především zdůrazňuje, že z důkazu, který soud prvního stupně neprovedl, nelze činit skutková zjištění. Jestliže soud neprovedl důkaz audiovizuálním záznamem ze křtu knih Jaroslava Kmenty Kmotr Mrázek, který předložila žalovaná, pak nesměl z neprovedeného důkazu činit žádná zjištění.

Bez zřetele k hodnocení listinných důkazů je zřejmé, že při zkoumání pravdivosti sdělení žalované, že žalobce působil ve statutárním orgánu společnosti, která dlužila a nesplácela dluhy, soud v důsledku nesprávného právního výkladu nerozlišoval zásadní odlišnost postavení účastníků právního vztahu založeného zástavní smlouvou.

Právní úprava zástavního práva v ustanovení § 152n. obč. zák. terminologicky rozlišuje – z pohledu právního postavení ve vztahu založeném zástavní smlouvou - čtyři okruhy subjektů. Prvním subjektem je zástavní věřitel, tedy věřitel, který má pohledávku zajištěnou zástavním právem; ten je jediným subjektem zástavního práva na straně věřitelské. Na té druhé straně smlouvy, tedy na straně dlužnické, zákon i teorie rozlišuje tři subjekty; podle okolností může být těmito subjekty jedna osoba, maximálně osoby tři.

Jednak je tu dlužník (obligační dlužník), což je osoba, která dluží ze závazkového nebo jiného právního vztahu k věřiteli, peníze; tato pohledávka je zajištěna zástavním právem. Tento dlužník je zavázán splnit určitý dluh věřiteli, a to dluh, který je zajištěn zástavním právem. Jednak je tu zástavce, což je ten, kdo dal zástavu. Jinak řečeno, osoba, která uzavřela se zástavním věřitelem zástavní smlouvu. Poslední osobou je zástavní dlužník, což je majitel zástavy, popř. ten, kdo má k zástavě právo, které mu umožňuje nakládat s věcí způsobem obdobným vlastníku. Jak řečeno, podle okolností může být dlužníkem (obligačním) dlužníkem, zástavcem i zástavním dlužníkem jedna osoba, popřípadě odlišné osoby dvě anebo tři. Jak tomu bylo v dané věci lze bez pochybností zjistit z listin; s odvolatelem je třeba souhlasit, že soud prvního stupně vůbec nerozlišoval uvedené subjekty a zejména se nezabýval tím, kdo v daném vztahu byl dlužníkem. Je věcí dokazování, zda jím skutečně byla – jak tvrdí žalobce - Olomoucká golfová společnost s.r.o., a zda žalobce působil ve statutárních orgánech tohoto dlužníka. Stejně tak je věcí dokazování zjistit zda tento dlužník byl též zástavcem anebo zda zástavcem byla osoba odlišná od dlužníka.

Nedůsledně soud prvního stupně hodnotil (ve smyslu pravidel dokazování) i tzv. citace z jiných zdrojů. Ústavní soud v nálezu sp. zn. III. ÚS 73/02 v této souvislosti zdůraznil, že vydavatel se ne vždy zproští své odpovědnosti podle § 11 n. obč. zák. jen proto, že článek, který je předmětem sporu obsahuje citaci třetí osoby. Je třeba – jak dovedl Ústavní soud - rozlišovat různé kategorie převzatých zpráv a zkoumat zda, výroky, které jsou předmětem sporu byly oprávněné a přiměřené. To platí zejména ve vztahu k závěru soudu prvního stupně, že pravdivost publikovaných informací pak nepřímou potvrzují knihy Jaroslava Kmenty Kmotr Mrázek I. a II. a citace bývalého ministra vnitra Bublana a bývalého vyšetřovatele Kubice z křtu první z knih. Buď, jak již řečeno, bude možné provést důkaz spisem Krakatice, resp. výslechem navržených svědků, neboť oprávněný orgán ohledně těchto utajovaných informací zproští mlčenlivosti, anebo utajované informace nebudou předmětem dokazování, protože to zákon vylučuje. Tím méně mohou být dokazovány z důkazů z „druhé ruky“; jestliže by zdrojem poznatků, jež ohledně rozhodných skutečností byly publikovány v knihách Jaroslava Kmenty Kmotr Mrázek I. a II., měl být právě obsah spisu Krakatice; pak by šlo o nezákonný

postup. Jinak, než v důsledku nezákonného jednání se totiž uvedené utajované informace nemohly stát zdrojem, z něhož tyto knihy čerpají.

V dalším řízení bude soud též nepřehlédne obecnou zásady dokazování, totiž, že skutečnosti jež jsou předmětem dokazování samy o sobě důkazem být nemohou. Z obsahu samotných článků žalované nelze činit žádná jiná zjištění, než jsou ta, jaké informace či závěry v nich byly obsaženy, nikoliv však, zda tyto informace či závěry jsou pravdivé, resp. mají pravdivý základ. Tento závěr jmenovitě dopadá především na zjištění pravdivosti výroku, že „Langer bojoval proti zveřejňování dluhů“, který soud prvního stupně skutečně učinil soud pouze z článků žalované, nikoliv z důkazů.

Konečně odvolací soud zdůrazňuje, že důkaz výsledkem žalobce jako účastníka řízení, nelze nepřipustit ve smyslu úpravy v ustanovení § 131 odst.1 o.s.ř., jestliže by tímto dokazováním měly být zjišťovány skutečnosti rozhodné pro posouzení, jaký zásah v osobních poměrech žalobce měly působit ty informace, zveřejněné žalovanou, jež budou zjištěny jako nepravdivé (ohledně nichž žalovaná neunesse břemeno důkazní).

Právními názory odvolacího soudu je v dalším řízení soud prvního stupně vázán podle § 226 odst. 1 o.s.ř.

Poučení : Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

V Praze dne